

Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-461/13

**Królestwo Hiszpanii
przeciwko
Komisji Europejskiej**

Pomoc państwa — Telewizja cyfrowa — Pomoc na wdrożenie naziemnej telewizji cyfrowej na oddalonych i mniej zurbanizowanych obszarach w Hiszpanii — Decyzja uznająca pomoc za częściowo zgodną i za częściowo niezgodną z rynkiem wewnętrznym — Pojęcie przedsiębiorstwa — Działalność gospodarcza — Korzyść — Usługa w ogólnym interesie gospodarczym — Zakłócenie konkurencji — Artykuł 107 ust. 3 lit. c) TFUE — Obowiązek staranności — Rozsądny termin — Pewność prawa — Równość traktowania — Proporcjonalność — Pomocniczość — Prawo do informacji

Streszczenie – wyrok Sądu (piąta izba) z dnia 26 listopada 2015 r.

1. *Konkurencja — Reguły Unii — Adresaci — Przedsiębiorstwa — Pojęcie — Prowadzenie działalności gospodarczej — Wdrożenie, konserwacja i eksploatacja sieci naziemnej telewizji cyfrowej na oddalonych i mniej zurbanizowanych obszarach — Istnienie rynku — Brak wykonywania prerogatyw władzy publicznej — Włączenie*

(art. 107 ust. 1 TFUE)

2. *Pomoc przyznawana przez państwa — Pojęcie — Środki mające na celu rekompensatę za koszty wykonania przez przedsiębiorstwo zadań z zakresu usług publicznych — Pierwsza z przesłanek określonych w wyroku Altmark — Wyraźnie określone zobowiązania z zakresu usług publicznych — Brak przedsiębiorstwa będącego beneficjentem, które by było rzeczywiście obciążone wykonaniem zobowiązań z zakresu usług publicznych — Włączenie do pojęcia — Zawodność rynku — Okoliczność niewystarczająca do stwierdzenia istnienia usługi w ogólnym interesie gospodarczym*

(art. 107 ust. 1 TFUE)

3. *Pomoc przyznawana przez państwa — Wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi — Naruszenie konkurencji — Kryteria oceny*

(art. 107 ust. 1 TFUE)

4. *Pomoc przyznawana przez państwa — Naruszenie konkurencji — Platformy satelitarna i naziemna służące do świadczenia usługi telewizji cyfrowej — Dziedzina należąca do sektora konkurencyjnego*

(art. 107 ust. 1 TFUE)

5. *Pomoc przyznawana przez państwa — Zakaz — Odstępstwa — Uprawnienia dyskrecjonalne Komisji — Kontrola sądowa — Granice*

(art. 107 ust. 3 TFUE)

6. *Pomoc przyznawana przez państwa — Badanie przez Komisję — Badanie systemu pomocy jako całości — Dopuszczalność*
(art. 107 ust. 3 TFUE, art. 108 TFUE)
7. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres — Decyzja Komisji w dziedzinie pomocy państwa*
(art. 107 TFUE, 296 TFUE)
8. *Postępowanie sądowe — Pismo wszczynające postępowanie — Wymogi formalne — Zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów*
[art. 263 TFUE; regulamin postępowania przed Sądem, art. 44 § 1 lit. c)]
9. *Prawo Unii Europejskiej — Zasady ogólne prawa — Prawo do dobrej administracji — Rozpatrywanie spraw w sposób staranny i bezstronny — Decyzja Komisji w dziedzinie pomocy państwa*
10. *Pomoc przyznawana przez państwa — Zakaz — Odstępstwa — Uwzględnienie sytuacji istniejącej w momencie przyjęcia środka*
(art. 107 ust. 3 TFUE)
11. *Pomoc przyznawana przez państwa — Decyzja Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do środka krajowego — Tymczasowy charakter ocen dokonywanych przez Komisję*
(art. 108 ust. 3 TFUE; rozporządzenie Rady nr 659/1999, art. 6 ust. 1)
12. *Pomoc przyznawana przez państwa — Badanie przez Komisję — Wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego — Maksymalny termin dwóch miesięcy — Brak zastosowania w przypadku niezgłoszonej pomocy — Obowiązek zakończenia w rozsądnym terminie zarówno badania wstępnego, jak i formalnego postępowania wyjaśniającego — Ocena in concreto*
(art. 108 TFUE; rozporządzenie Rady nr 659/1999, art. 4 ust. 5, art. 7 ust. 6, art. 13 ust. 2)
13. *Pomoc przyznawana przez państwa — Odzyskanie bezprawnie przyznanej pomocy — Naruszenie zasady pewności prawa — Brak*
14. *Pomoc przyznawana przez państwa — Decyzja Komisja stwierdzająca niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym i nakazująca jej odzyskanie — Uprawnienie Komisji do pozostawienia władzom krajowym zadania dokładnego obliczenia kwot podlegających odzyskaniu — Obowiązek współpracy między Komisją a państwem członkowskim w przypadku trudności napotkanych przez państwo — Zakres*
(art. 4 ust. 3 TUE, art. 107 TFUE, 108 TFUE; rozporządzenia: Rady nr 994/98, art. 2; Rady nr 659/1999, art. 14; Komisji nr 1998/2006)
15. *Pomoc przyznawana przez państwa — Odzyskanie bezprawnie przyznanej pomocy — Odtworzenie sytuacji sprzed przyznania pomocy — Naruszenie zasad proporcjonalności i równego traktowania — Brak*
(art. 108 TFUE)

16. *Pomoc przyznawana przez państwa — Badanie przez Komisję — Wyłączna właściwość — Kontrola zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym — Kontrola sądowa — Naruszenie zasady pomocniczości — Brak*

(art. 5 ust. 3 TUE; art. 107 ust. 3 TFUE, art. 108 TFUE)

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 35–46)

2. W dziedzinie pomocy państwa zgodnie z pierwszym kryterium ustanowionym w wyroku Altmark przedsiębiorstwo będące beneficjentem rekompensaty powinno być rzeczywiście obciążone zobowiązaniami do wykonania usług publicznych, a zobowiązania te powinny być jasno określone. Jakkolwiek państwa członkowskie mają szerokie uprawnienia dyskrecjonalne w kwestii definicji tego, co uważają za usługę w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), to owo uprawnienie nie jest nieograniczone i nie może być wykonywane w arbitralny sposób jedynie w celu wyłączenia szczególnego sektora z zakresu stosowania reguł konkurencji. Aby sporną usługę można było bowiem uznać za UOIG, musi ona wiązać się z ogólnym interesem gospodarczym, który wykazuje szczególne cechy w porównaniu z interesem leżącym w innych rodzajach działalności w ramach życia gospodarczego. W tym względzie zakres kontroli dokonywanej przez Sąd w odniesieniu do oceny Komisji musi koniecznie uwzględniać fakt, że zdefiniowanie przez państwo członkowskie usługi jako UOIG można kwestionować tylko w razie oczywistego błędu. Kontrola ta musi jednak zapewniać poszanowanie pewnych minimalnych kryteriów dotyczących między innymi istnienia aktu władzy publicznej powierzającego danym podmiotom gospodarczym zadanie świadczenia UOIG, a także powszechnego i obowiązkowego charakteru tego zadania. Co się tyczy wykonywania zobowiązań z zakresu usług publicznych, fakt, że w prawie krajowym usługa została określona jako wykonywana w interesie ogólnym, sam przez się nie oznacza, że na każdym wykonującym ją podmiocie ciążyą jasno zdefiniowane zobowiązania do świadczenia usług publicznych w rozumieniu wyroku Altmark. Uznanie usługi za UOIG w rozumieniu tego wyroku wymaga bowiem, by zobowiązanie w zakresie zarządzania nią zostało powierzone określonym przedsiębiorstwom. W tym względzie w przypadku umów publicznoprawnych zawartych między administracją publiczną a operatorami upoważnienie powierzające zadanie świadczenia usług publicznych może zostać udzielone także w aktach umownych, pod warunkiem że pochodzą one od władzy publicznej i są wiążące, a fortiori zatem także wtedy, gdy takie akty konkretyzują zobowiązania nałożone w ustawodawstwie, jednakże fakt, że usługa stanowi przedmiot umowy publicznoprawnej, sam przez się nie przesądza o tym, że usługa ta automatycznie i bez żadnych uściśleń dokonanych przez dane władze wykazuje charakter UOIG w rozumieniu wyroku Altmark. Ponadto istnienie zawodności rynku nie wystarcza do tego, by móc stwierdzić istnienie UOIG.

(por. pkt 53, 61–63, 67, 71, 78)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 88, 89)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 92)

5. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 98–100)

6. W przypadku systemu pomocy Komisja może ograniczyć się do zbadania cech danego systemu, aby ocenić w uzasadnieniu decyzji, czy system ten ma charakter niezbędny do realizacji jednego z celów określonych w art. 107 ust. 3 TFUE. Jednocześnie w decyzji dotyczącej takiego systemu Komisja nie jest zobowiązana przeprowadzać analizy pomocy przyznanej w każdym indywidualnym przypadku na podstawie tego systemu. Zbadanie indywidualnej sytuacji każdego z przedsiębiorstw, których dana pomoc dotyczy, będzie konieczne dopiero na etapie odzyskiwania pomocy. W przypadku gdy Komisja wypowiada się w sposób generalny i abstrakcyjny w przedmiocie systemu pomocy państwa, który uznaje za niezgodny z rynkiem wewnętrznym, i nakazuje odzyskanie kwot otrzymanych na podstawie tego systemu, do państwa członkowskiego należy bowiem zbadanie indywidualnej sytuacji każdego z przedsiębiorstw, którego dotyczą działania podejmowane w celu odzyskania pomocy. Wynika stąd, że gdy Komisja bada system pomocy, może ona poprzestać na analizie przykładów zastosowania wspomnianego systemu i nie jest zobowiązana do zbadania każdego przypadku zastosowania go z osobna.

(por. pkt 104, 105, 134, 163)

7. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 110)

8. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 115)

9. W dziedzinie pomocy państwa zasada dobrej administracji wymaga starannego i bezstronnego zbadania rozpatrywanego środka przez Komisję. W tym względzie ewentualne opóźnienie w przekazaniu dokumentów nie może samo przez się i bez dodatkowych przesłanek stanowić podstawy dla podważenia obiektywizmu i bezstronności Komisji.

(por. pkt 116, 144)

10. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 124, 127, 147, 148)

11. Z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [108 TFUE] wynika, że analiza przeprowadzana przez Komisję w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w przedmiocie środka, który może stanowić pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym, ma w sposób konieczny charakter wstępny. Wynika stąd, że nie można wymagać od Komisji, by ta przedstawiła pełną analizę danej pomocy w komunikacie dotyczącym wszczęcia tego postępowania. Ponadto faza badania, o której mowa w art. 108 ust. 2 TFUE, ma na celu umożliwienie Komisji wejścia w posiadanie pełnej wiedzy na temat ogółu danych sprawy. Co za tym idzie, fakt, że decyzja o wszczęciu postępowania nie odnosi się do niektórych okoliczności, nie pozwala uznać, iż postępowanie prowadzone przez Komisję było niespójne.

(por. pkt 132)

12. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 138–141)

13. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 158)

14. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 160, 162–164)

15. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 168–171, 175–179)

16. W dziedzinie pomocy państwa ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym należy do wyłącznych kompetencji Komisji i podlega kontroli sądu Unii, wobec czego gdy Komisja ocenia zgodność pomocy, nie dopuszcza się ona naruszenia zasady pomocniczości. Na mocy bowiem art. 5 ust. 3 TUE zasada ta ma zastosowanie jedynie w dziedzinach, które nie należą do wyłącznej kompetencji Unii.

(por. pkt 182)